

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Facilis Et Succincta S.S. Canonum Doctrina

Pirhing, Ehrenreich

Dilingæ, 1690

Sectio VI. De derogatione, revocatione, & extinctione Rescriptorum.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-61641](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-61641)

iple adversus actorem impetrat ad diversos judices, & vi illarum citari faciat Actorem eodem tempore ad diversa loca, ut si non comparuerit, quasi contumax excommunicetur, & ab agendo sic repellatur, juxta relatam *c. ult.* cum in reconventionem apud eosdem Judices agi debeat, nisi forte ut suspecti repelli possint &c.

SECTIO VI.

De derogatione, revocatione, & extinctione Rescriptorum.

§. I.

An per Rescriptum Speciale derogetur Rescripto generali?

Resp. Si Rescriptum generale nihil aliud concedat, quam quod jure communi concessum est, tunc Rescriptum speciale, continens aliquid, contra vel præter jus commune, derogat rescripto generali, tamen si de eo non fiat mentio *c. 1. h. t.* quia cum Princeps, cujus est juri communi derogare, præsumatur notitiam sufficientem juris communitis habere, consequenter, sicuti juri communi derogare censetur, si contra illud Rescriptum concedit, ita etiam Rescripto tali generali, jus commune, continenti, derogare per speciale Rescriptum censetur, si contra jus commune contineat aliquid, etiam si nullam hujus mentionem faciat. Quin imò, quia absolute mandatum speciale derogat generali juxta relat. *c. 1.* & generi per speciem absolute derogatur, juxta *reg. 34. in 6.* etiam si per Rescriptum generale concederetur aliquid, ultra jus commune, ut sæpius v. g. appellari possit, quam de jure concessum est &c. adhuc tamen per spe-

ciale mandatum sive Rescriptum derogaretur generali, quamvis in posteriore speciali nulla illius mentio facta fuisset *c. dudum 14. §. nos igitur de prebend. in 6.* Cum Princeps alicui Privilegium concedens semper sibi potestatem reservasse censetur, exigente necessitate, vel utilitate, generali illi concessionem, per speciale rescriptum derogandi, vel limitandi illud, si scilicet per generale rescriptum, non sit alicui, quoad omnem speciem contentam, jam acquisitum jus in re (cum nolit Princeps huic præjudicium facere circa tale jus in re, nisi specialem mentionem faciat, juxta hodiernas etiam regulas Cancellariæ) & si speciale rescriptum posterius, alteri in terminis quidem generali in effectu tamen speciali non sit directe oppositum; in hoc enim casu Rescriptum posterius, non derogat generali priori, nisi specialis hujus mentio fiat *c. ex parte 12. de off. deleg. juncta Gloss. V. non obstantibus, & Gloss. in c. V. mandatum h. t.* quia censetur in tali casu priorum litterarum non fuisse memores Pontifex. Quod autem hætenus de Rescripto speciali, derogante Rescripto generali prius concessio dictum est, multò magis dici debet de rescripto generali, post speciale jam impetratum, concessio, quod nempe huic posteriori generali deroget etiam rescriptum speciale prius concessum, vel potius, quod per Rescriptum speciale prius concessum, hoc posterius generale limitetur, & restringatur, nisi de speciali expressa mentio fiat. Sumitur *ex c. Abbatem 40. juncta Gloss. V. per litteras generales h. t.* quia in toto jure generi per speciem derogatur, *reg. jur. 80. ff. siue species præcedat, siue subsequatur.*

§. II.

§. II.

*De pluribus Rescriptis benefici-
bus, simul vel successivè impetratis, quòd
nam validum ac præferendum sit, &
deroget alteri?*

Resp. 1. Si quis plura rescripta ad idem beneficium, sive eodem tempore data, sive successivè, sub eodem tamen tenore impetret, quamvis nulla fiat mentio de altero, omnia tamen sunt valida, modò inter se non pugnent *Argu. c. in nostra 32. h. t.* cum enim eandem formam habeant, meritò in effectu censentur unum rescriptum; vel alterum ad majorem tantùm securitatem censetur obtentum. Si tamen sint ad diversa beneficia, probabilius est, posterius validum non esse, si prioris non meminerit, ne fraudibus detur occasio.

Resp. 2. Si duo impetrent rescripta, ad idem beneficium, in certâ Ecclesiâ, præferri debet, in affectuone præbendæ, is, qui prius impetravit litteras tales, ei, qui posterius impetravit, prius tamen præsentavit, quamvis hic prius in canonicum receptus sit (neque enim præventio juris in una parte, inducit etiam præventionem in altera parte) nisi præbenda etiam jam illi collata esset, priusquam ille, qui prius rescriptum impetravit, litteras has suas legitimè præsentavit *c. tibi 12. h. t. in 6.* quòd si tamen prior rescriptum beneficiale impetrasset, ut de præbenda & canonicatu ipsi provideretur, si Episcopi & Capituli consensus accederet; posterior verò rescriptum absolutè impetrasset, ut de Canonicatu & præbenda ipsi provideretur; hoc in casu, si uterque jam in Canonicum receptus sit,

hic tamen, qui posterius rescriptum absolutè impetravit, prius receptus fuerit, quàm conditio in priore rescripto facta impleta fuit, debet hic in affectuone præbendæ præferri illi, quamvis jam Canonico, qui prius, conditionatum tamen, rescriptum obtinuit, ut habetur in *c. si pro te, 3. h. t. in 6.* cum enim conditio suspendat effectum gratiæ usque ad eventum conditionis, conditio autem in hoc casu primùm impleta fuerit, postquam alter in Canonicum jam receptus est, consequenter hujus, quamvis posterioris in rescripto impetrando, prioris tamen in canonicatu obtinendo, conditione illius nondum impleta, potius jus videtur esse ad præbendam obtinendam.

Resp. 3. Si plures à sede Apostolica litteras beneficiales pro eadem Ecclesiâ, eodem die datas, impetraverunt, nec apparet, quis eorum suas prius obtinuerit (qui aliis præferendus esset, si unâ tantùm horâ citius suas litteras obtinisset *juxta Reg. 54. in 6.* potiorē jure eum asserentem, qui tempore prior est) præferri debet is, cui Papa beneficium contulit, illi, cui tantùm conferri in hac Ecclesiâ mandavit, quamvis hic prius suas litteras præsentaverit, ob prærogativam scilicet, conferentis *c. si sede 31. de præbend. in 6.* si verò neutri ipse Papa contulerit beneficium, utrique autem conferri in eadem Ecclesiâ mandaverit, vel utrique ipse contulerit, cum gratiæ sint æquales, præferendus est is, qui prius suas litteras præsentavit; vel certè si nec in præsentando unus prævenit alterum, possunt illi, ad quos spectat canonicorum receptio, unum ex illis, qui placuerit, recipere, altero excluso, nisi de mente Pontifici.

ficis aliter constet *c. duobus 14. h. t. in 6.* cum enim præsumi non possit, quòd voluerit Pontifex unam & eandem Ecclesiam duplici hoc rescripto gravare, nihil tamen appareat, ex quo magis pro uno, quàm pro altero præsumi possit, consequenter penes recipientes erit, quem recipere velint, excluso altero.

Resp. Denique 4. Si quis à Principe ad gratiam legitimè revocatam, & consequenter extinctam, restituatur, restitutionem tamen non fieri cum præjudicio seu læsione juris alteri interea acquisiti, cum restitutio juris legitimè amissi sit nova gratiæ concessio, quæ in præjudicium alterius, cui jus legitimè jam acquisitum fuit, non operatur: & hinc, si quis rescriptum beneficiale obtinuit, quod postea revocatum fuit, similis tamen Gratia in ordine ad eandem Ecclesiam tertio alicui concessa fuit, præferendus hic erit priori in affectatione beneficii, nisi Pontifex expressè aliter disponat, *c. quamvis 8. h. t. in 6.*

§. III.

Quomodo procedendum sit, si super eadem causâ impentur plura diversa rescripta ad diversos Judices, & dubietur, quodnam ex illis sit alteri præferendum?

*R*esp. Si velit in tali casu una pars Judicum delegatorum deferre alteri, ut cognoscat, ad quos super causâ principali Jurisdictio pertineat, possunt illi soli, quibus taliter defertur, super hoc dubio, priusquam de causa principali cognoscatur, decidere. Si tamen neutra pars alteri ad prius dubium decidendum deferre velit, utraque pars Judi-

cum, inspectis rescriptis, & eorum datis decidere debet, cui competat Jurisdictio, nisi consentire, & convenire inter se non possint, quo in casu arbitri, (quos juris vocant) communi consensu eligi debent, qui controversiam hanc definiant *c. Pastoralis 14. h. t.* Ut autem, si plures in quolibet rescripto Judices delegati sint, causam validè decident, non sufficit major omnium delegatorum pars consentire, sed debet major pars cujlibet rescripti consentire, ut si v. g. in uno rescripto quatuor Judices delegati essent, in altero tres, debent, ut validè causa decidatur, vi hujus rescripti, duco consentire, & vi alterius tres, pro ut sumitur ex relato *c. pastoralis*, sic enim habetur consensus omnium, quod enim major pars communitatis facit, omnes facere censentur.

§. IV.

De revocatione Rescriptorum.

*D*uplici quidem modo revocantur Rescripta, tacitè & expressè; quia tamen de tacitâ revocatione sufficienter jam dictum videtur, de solâ expressâ revocatione dicendum aliquid. & quidem in *c. ult. h. t. in 6.* specialiter summus Pontifex concessas gratias & mandata revocat, quæ propter ambitionem petentium importunitatem in perpetuum, sive ad vitæ tempus, concessa sunt, ut quod sibi licere non vult Pontifex, suis successoribus indicetur. In *c. verò ex parte 33. h. t.* revocat litteras à procuratore revocato ad lites impetratas, quæ, (saltem à Personâ extraneâ) impetrari non possunt, sine speciali mandato Domini, ut ex dictis patet.

§. V. An

§. V.

*An Rescripta extinguantur, seu
expirent per mortem concedentis?*

Rescripta Gratia à Principe concessa, cum Clausula: *usque ad beneplacitum illius, vel dum voluerit concedere, vel dum placuerit concedenti*: expirat per mortem tam naturalem quam civilem concedentis, sine aliâ revocatione, *e. si gratosè s. b. t. in 6.* Si verò concedens dicat, *donec revocavero*, non expirat per mortem concedentis: sicut enim, ut in illo casu expiret rescriptum, plus non requiritur, quam ut expiret voluntas concedentis, sive ut non maneat amplius beneplacitum aut voluntas

concedentis, quod fit, quando naturaliter vel civiliter (per depositionem scilicet ab officio, vi cuius potentiam habet ad concedendam talem gratiam) moritur concedens, ita ut in hoc casu, *donec revocavero*, expiret rescriptum, requiritur positivus actus revocans, qualis actus positivus non est, sola mors concedentis. Similiter non expirant rescripta gratia per mortem concedentis, si concessa sint cum clausula, *usque ad beneplacitum sedis Apostolicae*, vel cum clausula, *usque ad Pontificis concedentis, & sedis Apostolicae placitum*, cum in utroque casu sedes Apostolica maneat, etiam post mortem Personæ concedentis, prout etiam habetur in *Gloss. in relatum e. si gratosè V. perpetuo.*

TITULUS IV.

DE CONSUETUDINE.

SECTIO I.

De Consuetudine, & requisitis ad eam inducendam.

§. I.

Quid, & quoruplex sit Consuetudo?

Duobus modis accipi solet consuetudo 1. pro ipso usu diuturno, sive moribus ipsis, & actibus à Populo frequentatis, & hæc consuetudo dicitur facti consuetudo. 2. Accipitur pro ipso iure, sive lege ex ejusmodi moribus, & actibus publicis, totius populi, vel majoris partis, orta, & dicitur consuetudo juris, sive jus moribus constitu-

Compend. Pirhings.

rum. Differt autem consuetudo à traditione in hoc, quod hæc originem suam habeat non ex usu, seu frequentatione actuum similium, sed ex institutione alicujus juris, quod hominibus à legitimo legislatore datum est, non tam scripto, quam verbo, & per continuum usum facti conservata est; à stylo curiæ verò differt, quod stylus curiæ potissimum attendat materiam, consuetudo verò certam materiam non respiciat, &c.

Dividi solet consuetudo in generalissimam, quæ toti V. G. orbi, vel centè toti Ecclesiæ communis est; in specialem, quæ viget in aliquo oppido, pago, urbe &c. & in specialissimam, quæ uni familiæ V. G. communis est; in eam,

F

quæ